



NEKA ENERGIJA RADI ZA VAS

U VAŠEM DOMU, NA POSLU
ILI U ZAJEDNICI



NEKA ENERGIJA RADI ZA VAS

U VAŠEM DOMU, NA POSLU ILI U ZAJEDNICI

ZAŠTO BISTE TREBALI PREUZETI KONTROLU NAD SVOJOM ODRŽIVOM BUDUĆNOŠĆU?

Vaš dom, poslovni prostor ili zajednica skrivaju neiskorišten energetske i investicijski potencijal. Preuzimanjem kontrole nad vlastitim sustavom- bilo kao vlasnik, poduzetnik ili investitor- otvarate vrata nižim troškovima, većoj udobnosti i potencijalnim prihodima. Održivo upravljanje energijom više nije luksuz, već pametna osobna i poslovna odluka. Smanjujete utjecaj na okoliš dok istodobno gradite vlastitu financijsku stabilnost. Zamislite život u prostoru s čistim zrakom, ugodnom temperaturom i niskim računima. Malim, ali strateškim koracima možete pretvoriti svoju nekretninu ili zajednicu u izvor ušteda- ili čak dodatnog prihoda. Vrijeme je da iskoristite svoj energetske potencijal.

KAKO DONOSITI PAMETNIJE ODLUKE?

U samo 15 minuta možete saznati kako započeti put prema proizvodnji vlastite energije, smanjenju računa i dugoročnim investicijama. Pripremili smo jednostavne i prilagođene vodiče koji odgovaraju Vašem budžetu i ciljevima- bilo da želite uštedjeti, povećati vrijednost nekretnine ili ostvariti pasivan prihod. Ovaj alat usmjerava Vas prema konkretnim rješenjima – od energetske učinkovitih nadogradnji do ulaganja u obnovljive izvore.

FAZA 1

ISKORISTITE POTENCIJAL ZGRADA OKO SEBE. JE LI OVO VAŠ TRENUTAK ZA POČETAK?

Energija nije samo nešto što trošite – ona oblikuje kvalitetu vašeg života, energetske i financijske sigurnost. Vaš odnos prema energiji nije ograničen na jednu ulogu; on se mijenja – ovisno o tome gdje živite (u svom domu - kući ili stanu), radite (na svom poslu) i ulažete (u svoju zajednicu, susjedstvo ili grad). Svjesnim i održivim odlukama možete smanjiti troškove, poboljšati udobnost i čak ostvariti financijske povrate.

Kako biste istražili svoju ulogu u održivoj tranziciji, pročitajte šest kratkih, pozitivnih i praktičnih priča. Svaka priča prikazuje stvarne scenarije koji odražavaju različite načine na koje se ljudi uključuju u upravljanje zgradama. Dok ih čitate, razmislite koja je priča Vama najbliža. Možda ćete se prepoznati u više priča i uloga jer kao građani možemo imati različite perspektive. Identificirali smo tri glavne uloge:

- Vlasnik kuće ili stanar koji donosi odluke za optimizaciju udobnosti i uštede.
- Vlasnik poduzeća ili upravitelj koji može instalirati obnovljive izvore energije ili mjere energetske učinkovitosti kako bi smanjio operativne troškove i povećao produktivnost.
- Osoba koja želi ulagati u obnovljive izvore energije ili podržati zajedničke projekte održivosti radi dodatne zarade ili uštede.

Svaka priča nudi dva moguća puta - prvi se odnosi na one koji aktivno sudjeluju u održivosti kao 'kupac s vlastitom proizvodnjom' kako ih definiraju zakonski propisi (mi ćemo ih kraće zvati *prosumeri*), a drugi se odnosi na one koji podržavaju održiva rješenja ulaganjima (investitori).

AKCIJA – Odvojite 6 minuta za čitanje sljedećih priča i označite onu (ili one) koje najbolje odražavaju vašu situaciju. Prepoznajte gdje se uklapate - bilo kao vlasnik kuće, poduzetnik ili član zajednice - i otkrijte svoju ulogu. Ako se prepoznajete u nekoj priči, korak ste bliže tome da postanete prosumer ili investitor.

RAZINA KUĆANSTVA: DONOŠENJE ENERGETSKIH ODLUKA NA RAZINI KUĆA ILI STANA

A. Energetski osviješten vlasnik doma

Lenin dom zimi je uvijek bio prehladan, a ljeti nepodnošljivo vruć. Propuh se uvlači kroz stare prozore, a klima-uređaj jedva se nosi s ekstremnim temperaturama. Umorna od nelagode i visokih računa, odlučila je uložiti u bolju izolaciju, energetski učinkovite prozore i solarne panele. Sada je njezin dom ugodan za život tijekom cijele godine, računi za energiju znatno su joj manji, a uživa i u slobodi proizvodnje vlastite čiste energije.

Na temelju ove priče: Vi ste *prosumer*! Preferirate aktivno proizvoditi i trošiti energiju dok istodobno pametnim poboljšanjima smanjujete potrošnju.

B. Dugoročni zeleni investitor

Marko želi da njegova ušteđevina radi za njega i za okoliš. Kao sljedeći korak uložio je u udio energetske zadruge solarne elektrane, financirajući projekte obnovljivih izvora energije i ostvarujući pasivan prihod. Sada svake godine dobiva povrat na svoje ulaganje, znajući da njegov novac pomaže u izgradnji zelenije budućnosti. Neki njegovi susjedi također su se pridružili inicijativi.

Na temelju ove priče: Vi ste investitor! U poziciji ste investiranja u zajednički projekt obnovljive energije.

POSLOVNA RAZINA: PAMETNE ENERGETSKE ODLUKE ZA PROFITABILNOST

A. Održivi *caffe* bar

Kad je Maria otvorila svoj kafić, shvatila je da joj visoki troškovi energije smanjuju profit te je odlučila poduzeti korake prema energetske neovisnosti. Na krov je postavila solarne panele kako bi osigurala vlastitu energiju za svoje poslovanje te se odlučila za jednostavne nadogradnje poput LED rasvjete i pametnog termostata s toplinskom pumpom da bi smanjila nepotrebnu potrošnju. Sada njezin kafić ima niže operativne troškove, a kupci znaju da se njihovi napitci pripremaju s pomoću čiste energije. U vrtu iza kafića uštedama će financirati postavljanje male fontane i pergole kako bi tijekom ljetnih mjeseci smanjila vanjsku temperaturu za svoje goste.

Na temelju ove priče: Vi ste *prosumer*! Vaše poslovanje aktivno proizvodi i troši energiju dok istodobno poboljšava energetske učinkovitost kako bi maksimiziralo uštede.

B. Ulaganje vlasnika hotela u energetske sektor

David je vlasnik butik-hotela i svjestan je da će cijene energije nastaviti rasti, što će utjecati na njegov dugoročni profit. Budući da je njegov hotel zaštićeno kulturno dobro, mogućnosti za energetske prilagodbe ograničene su. Kako investicije u vlastitu zgradu nisu moguće, odlučio je uložiti u fond za obnovljive izvore energije koji financira velike solarne i vjetroelektrane, osiguravajući pritom povlaštene cijene energije za svoj hotel. Sada njegovo poslovanje štedi novac dok istodobno ostvaruje pasivan prihod od svog zelenog ulaganja.

Na temelju ove priče: Vi ste *investitor*! Vaše poslovanje preferira financiranje održivih projekata radi ušteda i financijskih prinosa.

RAZINA ZAJEDNICE: DJELOVANJE UNUTAR ZAJEDNICE

A. Malen grad koji je preuzeo inicijativu

U malenu gradu skupina susjeda ne želi ovisiti o skupim i nepouzdanim dobavljačima energije dok im računi za nju rastu. Odlučili su osnovati energetske zajednicu instalirajući zajednički solarni sustav s baterijama kako bi koristili lokalnu energiju za svoje potrebe te je dijelili. Pokrenuli su i program izolacije domova, pomažući sugrađanima smanjiti račune za energiju.

Na temelju ove priče: Vi ste *prosumer*! Vaša zajednica aktivno proizvodi energiju i poboljšava energetske učinkovitost radi dugoročne otpornosti.

B. Lokalni fond koji pokreće promjene

Grupa umirovljenika željela je ostaviti trajan utjecaj, pa su udružili su svoja sredstva u lokalnu energetske zajednicu financirajući projekte koji osiguravaju čistu energiju za škole i društvene centre dok istodobno ostvaruju godišnji povrat na ulaganje.

Na temelju ove priče: Vi ste *investitor*! Vaša zajednica financira i podržava energetske projekte bez izravnog uključivanja.

KAKO DALJE?

Ako ste odabrali priče A, privlači vas skupina *prosumera* - pojedinaца koji aktivno proizvode i troše vlastitu energiju putem solarnih panela, toplinskih pumpi ili sustava za pohranu energije ili sudjeluju u širem modelu dijeljenja energije. Neki *prosumeri* biraju pasivniji pristup, instalirajući sustave koji ponajprije smanjuju njihove energetske troškove (poboljšana izolacija, ventilacija ili druge mjere za veću udobnost, uštedu i kvalitetu života).

Ako ste odabrali priče B, privlači vas skupina investitora - oni igraju pasivnu, ali značajnu ulogu, financirajući projekte obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti, vođeni financijskim povratima ili ekološkim koristima.

AKCIJA: S drugima promislite o svojim izborima, podijelite materijale i uvide s prijateljima, kolegama ili susjedima te razmotrite grupne inicijative (zajednički projekti, zadruge, kolektivna ulaganja).

Nastavite na sljedeći set preporuka prema vašem odabiru:
A - *prosumer* ili **B** - *investitor*.

FAZA 2

KAD PRILIKA POKUČA: ISTRAŽIVANJE VAŠIH MOGUĆNOSTI

Odluke nisu univerzalne za sve. Pripremili smo samodijagnostiku koja pokazuje koliko Vaši izbori ovise o tome gdje živite, kako radite i kako ulažete u svoju budućnost. Odvojite nekoliko trenutaka za odgovaranje na interaktivna pitanja koja će vas usmjeriti prema energetske rješenjima. Na temelju svojih odgovora vidjet ćete gdje se uklapate i koje će vam akcije donijeti najveće koristi.

- **Nastavite sa - samodijagnostikom A za *prosumere*.**
Jeste li osoba koja aktivno upravlja svojom energijom - proizvodi, optimizira i smanjuje potrošnju?
- **Nastavite sa - samodijagnostikom B za investitore.**
Preferirate li podržavanje energetske rješenja financiranjem, zajedničkim projektima ili strategijama pasivnog prihoda?

AKCIJA: Odvojite 4 minute za odgovaranje na interaktivna pitanja koja će vas usmjeriti prema najboljim energetske ili investicijske rješenjima u sektoru zgradarstva, ovisno o svome prethodnom izboru: **A** = *prosumer* ili **B** = *investitor*. Nakon toga, raspravite odgovore u tablici koja slijedi.

A – SAMODIJAGNOSTIKA ZA PROSUMERE!

1. Koju vrstu i dio nekretnine želite poboljšati?

- A. Moja zgrada s velikim krovom ili zemljištem – idealna za solarnu energiju, dizalice topline, vjetroelektrane malog kapaciteta, baterije.
- B. Stan u zgradi ili kući – moguća poboljšanja energetske učinkovitosti.
- C. Poslovna nekretnina – optimizacija dugoročnih troškova energije i neovisnost.
- D. Zemljište, javni krov ili zgrada s više stambenih jedinica – idealno za zajedničke energetske projekte.

2. Koji je vaš glavni cilj?

- A. Želim proizvoditi vlastitu energiju – koristeći solarne panele, vjetroturbine, biomasu, dizalice topline.
- B. Želim smanjiti potrošnju energije – uz pomoć poboljšane izolacije, pametnog upravljanja energijom, LED rasvjetom.
- C. Želim stabilizirati svoje poslovne troškove energije – uz pomoć ESCO modela, optimizacije sustava, implementacijom OIE-a ili EE-a.
- D. Želim stabilizirati svoje poslovne troškove energije – uz pomoć ESCO modela, optimizacije sustava, implementacijom OIE-a ili EE-a.

3. Koliko prostora imate za instalacije?

- A. Srednje – velika površina (krov, zemljište) – pogodno za solarnu energiju, vjetar, dizalice topline i baterije.
- B. Malo – velika površina – moguće nadogradnje energetske učinkovitosti ili druge održive mjere.
- C. Poslovna imovina s fleksibilnošću – može kombinirati mjere proizvodnje i učinkovitosti.
- D. Minimalan privatno dostupan prostor (zajednički prostori, krovovi zgrade ili drugi od drugih građana, javnih vlasti ili ostalih) – najprikladniji za sudjelovanje u energetske rješenjima zajednice.

Tablica 1. Rezultati samodijagnoze - prosumeri; koja je mjera za vas i koliko to stoji.

Većina odgovora	Vrste <i>prosumera</i>	Preporučene mjere	Najčešći iznosi investicija
A	Aktivni potrošač: proizvodnja vlastite energije	Solarni paneli, mali vjetropojekti, dizalice topline, baterije, EV punjači	3.000 - 50.000€
B	Pasivni potrošač: energetska učinkovitost na prvom mjestu	Izolacija i EE mjere, LED rasvjeta, pametni sustavi upravljanja	1.000 - 80.000€
C	Poduzeća koja su pasivni i/ili aktivni proizvođači/potrošači	ESCO, modeli zakupa, energetske obnove, postrojenja za obnovljive izvore energije i skladištenje	30.000-800.000€
D	Kolektivni proizvođač/potrošač (energetske zajednice)	Kupovina udjela zadržnih projekata solarne, vjetroelektrane ili drugih projekata	10.000 - 500.000€
Kombinacija	Kombinacija tipova <i>prosumera</i>	Kombinacija mjera	Ovisno o mjerama koje se financiraju

B – SAMODIJAGNOZA ZA BUDUĆE INVESTITORE

1. Koliko vremena želite potrošiti na svoje ulaganje?

- A. Minimalno – želim ulagati bez aktivnog upravljanja investicijom s pasivnim povratom.
- B. Srednja razina uključenosti – želim pratiti svoje povrate ulaganja, ali ne i aktivno upravljati.
- C. Visoka uključenost – želim izravno doprinijeti energetske projektu ili suupravljati njime.

2. Koja je Vaša preferirana vrsta ulaganja?

- A. Stabilan povrat niskog rizika (npr. zelene obveznice, fondovi za energetske učinkovitost).
- B. Utjecaj na zajednicu (npr. ulaganje u lokalnu energetske zadrugu).
- C. Skalabilna ulaganja (npr. energija kao usluga, komercijalni obnovljivi izvori energije).

3. Koliko planirate uložiti?

- A. Mali (100 – 10.000 €) – želim testirati tržište ulaganjem niskog rizika.
- B. Srednja skala (10.000 – 50.000 €) – želim stabilan povrat uz umjerenu uključenost.
- C. Velikih razmjera (50.000 €+) – želim vlasništvo ili ulaganje u održive mjere s visokim povratom.

Tablica 2 Rezultati samodijagnoze - investitori; kojem profilu ulaganja odgovarate?

Većina odgovora:	Zaključak	Preporučene mjere	Najčešći iznosi investiranja
A	Investitor koji preferira niski rizik	Zelene obveznice, <i>crowdfunding</i> , održivi ETF-ovi, energetske zajednice	100 – 10.000€
B	Investitor koji ulaže u zajednicu	Energetske zadruge, utjecajni investicijski fondovi	10.000 – 50.000€
C	Ulađač u obnovljive izvore energije	ESCO modeli, izravni obnovljivi izvori energije, komercijalni projekti solarne energije i vjetra	50.000€ +
Kombinacija	Diverzificirani investitor	Kombinacija obveznica, zadruga i izravnih ulaganja	Fleksibilno ulaganje



FAZA 3

MALI KORACI ZA VELIK UTJECAJ

Otkrijte najčešće i najutjecajnije mjere koje mogu znatno smanjiti račune za energiju, optimizirati budžet i povećati udobnost na razini zgrade. Neka od ovih rješenja možda vam neće odmah pasti na pamet, ali imaju ključnu ulogu u svakodnevnoj proizvodnji energije, održivosti i učinkovitosti. Pogledajte поближе kako male promjene mogu dovesti do velikih ušteda.

AKCIJA: U ovoj sekciji istražite najčešće mjere u koje možete ulagati. Odvojite trenutak kako biste razmotrili koje su vam opcije dostupne i kako bi mogle utjecati na Vaš svakodnevni život. Raspravite svoja razmišljanja u grupi, identificirajte najatraktivnije mjere i razmislite o onima koje bi Vam donijele najveće koristi. Označite one koje Vam se najviše ističu i podijelite svoja zapažanja s ostalima.

Tablica 3 Potencijalne mjere i rasponi ulaganja*. Velika ulaganja koja premašuju 100.000€ nisu obuhvaćena ovim dokumentom.

Svaki je cent važan, vrlo mala ulaganja u održivost zgrada Raspon: 50 – 1.200€			
Mjera	Raspon (€)	Utjecaj na kvalitetu života	Utjecaj na budžet
Promjena ponašanja i izbora (učinkovito kuhanje, korištenje stepenica umjesto dizala, isključivanje uređaja, maksimiziranje prirodnog svjetla)	0	4	Nizak
Ugradnja aereatora	50-200	1	Nizak
Ugradnja brtvi na prozorima i vratima	100-700	5	Srednji
Ugradnja LED rasvjete	100-800	5	Visok
Edukacija o uštedi energije za stanare (sustav grijanja, voda, rasvjeta, izolacija)	200-800	2	Nizak
Sadnja drveća oko zgrade za stvaranje hladila tijekom ljetnih mjeseci	200-1.000	4	Srednji
Kvaliteta zraka (ugradnja unutarnjeg sustava ili kupnja uređaja za pročišćavanje)	300-1.200	4	Srednji
Provođenje energetskog pregleda i certificiranja	300-1.200	2	Srednji
Kupnja udjela u energetskoj zajednici/zadruzi	300-1.200	4	Srednji
Prelazak na energetski učinkovitije uređaje	300-1.200	3	Visok
Organizacija skupa/sastanka za postavljanje velikih solarnih elektrana	500-1.200	2	Srednji
Edukacija o energetskoj, održivoj i financijskoj pismenosti	500-1.200	3	Nizak
Sadnja biljaka penjačica	600-1.200	4	Nizak
Sudjelovanje u dijeljenju energije za više stanova	600-1.200	4	Srednji
Korištenje pametnih termostata ili ugradnja termostatskih ventila za različite prostorije	700-1.200	4	Srednji
Ugradnja toplinskih sjenila (rolete, platnena sjenila, pergole, itd.)	800-1.200	5	Srednji
Mjere za oprašivače (hoteli za insekte, cvjetnjaci, posude za hranjenje i vodu...)	800-1.200	3	Nizak



Srednja razina investicija Raspon: 1.200 – 9.000€			
Mjera	Raspon (€)	Utjecaj na kvalitetu života	Utjecaj na budžet
Punjač za EV	1.200-2.400	3	Srednji
Nadogradnja LED rasvjete (veće jedinice)	1.200-3.000	5	Visok
Uređaji za uštedu vode i zadržavanje topline	1.500-3.500	2	Nizak
Pametni termostati i optimizacija grijanja	1.200-5.000	4	Srednji
Brtvljenje vrata i prozora (veće jedinice)	2.000-5.000	5	Srednji
Solarni PV sustavi (3-5 kW sustav)	5.000-7.000	3	Visok
Udio u energetskej zadrugi	1.200-9.000	3	Srednji
Prikupljanje kišnice i recikliranje sive vode (male do srednje jedinice)	2.500-9.000	2	Nizak
Ventilacijski sustav za povrat topline i uklanjanje onečišćenja (male do srednje jedinice)	3.000-9.000	5	Srednji
Zajednički sustav grijanja za zgrade s više stambenih jedinica (ulaganje po stanu)	3.000-9.000	3	Srednji
Prozori s trostrukim ostakljenjem (za male i srednje jedinice)	4.000-9.000	5	Visok
Instalacija solarne energije ili vjetra u zajednici (5 - 10 kW po kućanstvu, kupnja udjela u velikom projektu OIE-a)	4.000-9.000	4	Srednji
Mala vjetroelektrana (1-5 kW)	6.000-9.000	3	Nizak
Nadogradnja izolacije cijele kuće (za vrlo male jedinice)	7.000 - 9.000	5	Srednji
Dizalica topline visoke učinkovitosti (za vrlo male jedinice)	8.000-9.000	4	Srednji

Visoka razina investicija Raspon: 9.000 – 100.000€			
Mjera	Raspon (€)	Utjecaj na kvalitetu života	Utjecaj na budžet
Sudjelovanje u većim energetskeim projektima vanjskog investitora ili energetske zajednice	10.000 - 50.000	3	Srednji
Priključak za daljinsko grijanje	15.000 - 60.000	4	Nizak
Dubinska energetska obnova kućanstva/objekta	9.000 - 100.000	5	Srednji
Geotermalna dizalica topline	30.000 - 100.000	4	Srednji

AKCIJA: Završna faza pokazuje tipičan put proizvođača-potrošača ili investitora. Odvojite trenutak da istražite proces- pogledajte gdje se uklapate i procijenite je li ovaj put u skladu s Vašom jedinstvenom situacijom. Ideja je raščlaniti korake, čime proces postaje jednostavan i pristupačan svima.



FAZA 4

OPCIJA A PUT *PROSUMERA*: VODIČ DO ENERGETSKE NEOVISNOSTI

KORAK 1

ZAŠTO JE VAŽNO POSTATI *PROSUMER*?

Biti *prosumer* znači da sami proizvodite, štedite i koristite vlastitu energiju, čime preuzimate kontrolu nad troškovima i smanjujete ovisnost o rastućim cijenama električne energije. Koji je Vaš glavni razlog za ovu promjenu?

- ✓ **Smanjiti račune za struju** – prestanite preplaćivati i uštedite svaki mjesec.
- ✓ **Smanjiti potrošnju energije** – učinite svoj dom ili poslovni prostor energetski učinkovitijim.
- ✓ **Poboljšajte kvalitetu života** – prostori u kojima boravite utječu na vaše zdravlje i dugovječnost.
- ✓ **Ostvarite energetske neovisnost** – ne brinite o rastu cijena ili nestancima struje.
- ✓ **Zaradite od viška energije** – prodajte ono što ne potrošite.



Sada je savršen trenutak da poboljšate kvalitetu svog života unapređenjem zgrada u kojima boravite.

KORAK 2

TREBA VAM JOŠ INFORMACIJA? Istražite koje je energetske rješenje najbolje za vas! Otkrijte mogućnosti za unapređenje svoje zgrade i pronađite opciju koja vam najviše odgovara. Razmotrite najbolja rješenja za sebe kako biste pametno proizvodili i koristili energiju:

- ✓ **Solarni paneli** – najjednostavniji način za smanjenje računa i postizanje energetske neovisnosti.
- ✓ **Vjetroturbine** – odlično rješenje za vjetrovita područja i ruralne domove.
- ✓ **Baterijski sustavi** – pohranjujte energiju za noćnu upotrebu ili u slučaju nestanka struje.
- ✓ **Toplinske pumpe** – pametan sustav grijanja i hlađenja koji smanjuje energetske troškove.
- ✓ **Poboljšanja energetske učinkovitosti** – bolja izolacija, LED rasvjeta i pametni uređaji koji smanjuju potrošnju energije.
- ✓ **Dodatna unapređenja** – sadnja drveća, sustavi za pročišćavanje zraka i vodeni elementi oko zgrade znatno poboljšavaju kvalitetu života

KORAK 3A

KOJI JE VAŠ SLJEDEĆI KORAK?

Zatražite pomoć i podršku stručnjaka kako biste svoj projekt isplanirali na pravi način. Sada kada ste odabrali tehnologiju koja odgovara vašim potrebama, vrijeme je da svoju ideju pretvorite u stvarnost. Ne morate sve raditi sami – stručnjaci vam mogu pomoći u donošenju pametnih odluka i spriječiti skupe pogreške

TEHNIČKO PLANIRANJE:

- ✓ **Procijenite svoje energetske potrebe** – koliko električne energije trošite dnevno.
- ✓ **Odaberite odgovarajuću veličinu sustava** – osigurajte da Vaš sustav proizvodi dovoljno energije bez nepotrebnih troškova.
- ✓ **Provjerite lokalne propise i priključak na mrežu** – neka područja imaju posebna pravila za priključivanje na mrežu ili prodaju viška energije.



Niste sigurni koje je rješenje najbolje za Vas? Razmotrite svoj budžet, raspoloživi prostor i energetske potrebe. I mala promjena danas donosi korist u budućnosti!

KORAK 3B

KOJI JE VAŠ SLJEDEĆI KORAK?

MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA:

- ✓ **Iskoristite državne poticaje ili subvencije** – mnoge zemlje nude financijsku podršku za solarne sustave, vjetroturbine i pohranu energije.
- ✓ **Uzmite zeleni kredit** – dostupni su posebni krediti s niskim kamatama za ulaganja u obnovljive izvore energije.
- ✓ **Pridružite se zajedničkom projektu** – neki građani dijele troškove sustava s susjedima.

MODELI VLASNIŠTVA I ULAGANJA:

- ✓ **Samostalno ulaganje** – postanite vlasnik sustava (idealno za vlasnike kuća i mala poduzeća).
- ✓ **Sudjelovanje u zajedničkom projektu** – podijelite troškove i koristi s drugima na svome području.
- ✓ **Za poduzetnike** – uložite u veći sustav ili zajednički energetski projekt kako biste dugoročno ostvarili veće uštede.

KORAK 4

OSIGURAJTE FINANCIRANJE

DOSTUPNI IZVORI FINANCIRANJA:

- ✓ **EU i nacionalne potpore** – javni poticaji za obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost.
 - ✓ **Zeleni bankovni krediti** – povoljni uvjeti financiranja za projekte održivosti.
 - ✓ **Crowdfunding i zadruge** – mogućnosti financiranja kroz zajednicu.
 - ✓ **Privatna ulaganja i PPA ugovori** – za veće projekte i dugoročne energetske sporazume.
- Ostali modeli** - alternativni oblici financiranja prilagođeni specifičnim potrebama.



KORAK 5

PROVEDITE I IZGRADITE SUSTAV

Nakon što ste odabrali rješenje i osigurali financiranje, vrijeme je za realizaciju:

- ✓ **Pronađite certificiranog izvođača** – zatražite ponude i provjerite recenzije.
- ✓ **Osigurajte potrebna odobrenja** – instalater često rješava administrativne zahtjeve.
- ✓ **Instalirajte sustav** – solarni paneli, baterije ili mjere energetske učinkovitosti mogu biti postavljeni u roku od 3 do 6 mjeseci.
- ✓ **Počnite štedjeti odmah nakon implementacije!**

Brinete o složenosti? Neka su rješenja gotovo *plug-and-play* modeli koji omogućuju brzu i jednostavnu instalaciju bez komplikacija!

Ne morate znati sve – dovoljno je poduzeti prvi korak. Bilo da istražujete mogućnosti, provjeravate pravo na subvencije ili tražite ponudu, osobna energetska tranzicija počinje sada!

KORAK 6

ODRŽAVAJTE SUSTAV I UŠTEDITE JOŠ VIŠE

Sada kada sami proizvodite energiju, iskoristite sve mogućnosti za maksimalne uštede:

- ✓ **Redovito pratite učinkovitost** – provjeravajte proizvodnju svoga sustava kako biste osigurali optimalan rad.
- ✓ **Pametno koristite energiju** – okrećite uređaje kada vaš sustav proizvodi najviše energije.
- ✓ **Prodajte višak energije** – ako regulativa dopušta, prodajte višak električne energije mreži ili ga dijelite unutar zajednice.
- ✓ **Razmislite o nadogradnjama** – dodavanje baterijskog sustava ili toplinske pumpe može dodatno povećati vaše uštede!

FAZA 4

OPCIJA B PUT INVESTITORA: VODIČ DO PAMETNIH INVESTICIJA

KORAK 1

ZAŠTO JE VAŽNO POSTATI INVESTITOR?

Ulaganje u čistu energiju i energetske učinkovitost znači usmjeriti svoj novac tamo gdje vam donosi najveću korist - niže račune, veći komfor i dugoročne povrate. Koja je Vaša motivacija?

- ✓ **Povećajte svoju štednju** – stvarajte povrate kroz energetske zajednice, zelene obveznice ili ulaganja u učinkovitost.
- ✓ **Smanjite energetske troškove energije** – smanjite mjesečne račune vlastitom proizvodnjom ili pametnijom potrošnjom.
- ✓ **Osigurajte financijsku stabilnost** – zaštitite se od rasta cijena energije i inflacije.
- ✓ **Povećajte vrijednost svoje nekretnine** – energetski učinkovitiji dom ili poslovni prostor postaje vredniji.
- ✓ **Podržite čišću budućnost** – Vaše ulaganje potiče obnovljive izvore energije i održivost u zajednici.



KORAK 2

Ulaganje u održivost nije rezervirano samo za velike korporacije - i građani mogu ulagati u svoje domove, poslovanje ili zajednice kako bi uštedjeli novac, osigurali svoju budućnost i podržali energetske tranzicije. Bez obzira na to imate li 300 ili 100.000€, postoji investicijska opcija za Vas!

NE ZNATE ODAKLE POČETI? ISTRAŽITE SVOJE INVESTICIJSKE OPCIJE! Postoje različite razine ulaganja - od manjih, niskorizičnih poboljšanja do većih energetskih projekata. Pronađite opciju koja odgovara vašem budžetu i ciljevima.

- ✓ **Mala ulaganja (300 – 1.200€)** – LED rasvjeta, izolacija, pametni termostati, udjeli u energetskim zadrugama.
- ✓ **Srednja ulaganja (1.200 – 10.000€)** – krovni solarni sustavi, dizalice topline, energetski učinkoviti prozori, baterijska pohrana.
- ✓ **Velika ulaganja (10.000 – 100.000€+)** – dubinske energetske obnove, ugovori o uslugama energetske učinkovitosti, suinvestiranje u projekte obnovljivih izvora energije.

KORAK 3

ODLUČITE GDJE INVESTIRATI. Sada kada ste upoznati s vlastitim mogućnostima i modelima financiranja, vrijeme je da uskladite svoju investiciju s vlastitim prioritetima i razinom rizika.

- ✓ **Nizak rizik, stabilni prinosi (2-5% godišnje)** – zelene obveznice, energetske zadruge, udjeli u zajedničkim solarnim projektima.
- ✓ **Srednji rizik, veći utjecaj (5-10% povrata kroz vrijeme)** – krovni solarni sustavi, baterijska pohrana, dubinske energetske obnove.
- ✓ **Viši rizik, dugoročni rast (10% + potencijal)** – suvlasništvo nad postrojenjima obnovljivih izvora energije, vlasnički udjeli u energetskim start-upima, ulaganje u infrastrukturu pametnih mreža.



Niste sigurni koja Vam opcija najbolje odgovara? Uzmite u obzir svoj budžet, raspoloživi prostor i energetske potrebe.

KORAK 4

UPRAVLJAJTE SVOJIM INVESTICIJSKIM PORTFELJEM! Kada vaša investicija postane aktivna, osigurajte da donosi očekivane povrate i unapređuje se kroz vrijeme.

- ✓ **Pratite financijsku izvedbu** – mjerite uštede energije, rast investicije ili prihode od prodaje energije.
- ✓ **Provjeravajte učinkovitost sustava** – ako posjedujete energetske sustave, redovito analizirajte proizvodnju i potrebe za održavanjem.
- ✓ **Reinvestirajte uštede** – iskoristite povrate za daljnja poboljšanja ili nove projekte.
- ✓ **Prilagodite se tržišnim trendovima** – informirajte se o novim politikama, subvencijama i investicijskim prilikama.



MESTRI-CE

